

Okuyucu Mektupları / Reader Letters

IFLA 2016'nın Ardından

After IFLA 2016

Umut Al*

Öz

Bu yazının amacı 13-19 Ağustos 2016 tarihleri arasında Columbus, Ohio'da düzenlenen 82. IFLA Konferansı hakkında bilgi vermek ve kısa bir şekilde etkinliği değerlendirmektir. Yazıda söz konusu etkinlikle birlikte IFLA hakkında da genel bilgiler sunulmaktadır. 2016 yılında 82.si yapılan IFLA Konferansına 137 ülkeden 3000'i aşkın kişi katılmıştır. Oldukça yoğun geçen IFLA 2016 Konferansı süresinde birçok sosyal etkinlik de gerçekleştirilmiştir. Toplantıda 2018 yılındaki IFLA Konferansı'nın Kuala Lumpur'da (Malezya) yapılacağı ilan edilmiştir. Gelecek yıl düzenlenecek toplantıya ise Polonya'nın Wrocław kenti ev sahipliği yapacaktır.

Anahtar Sözcükler: IFLA; IFLA Dünya Kütüphane ve Bilgi Kongresi; Uluslararası Kütüphane Dernekleri ve Kurumları Federasyonu; IFLA 2016.

Abstract

The purpose of this paper is to give some information about the 82nd IFLA General Conference and Assembly, which was held in Columbus, Ohio on August 13-19 2016 and to briefly evaluate the Conference. The paper also presents some general information about IFLA along with the above-mentioned activity. More than 3000 people from 137 countries were participated to 82nd IFLA Conference, which was held in 2016. Although there had been an intensive working program, many social events also took place during the Conference. In the closing ceremony the IFLA Conference in 2018 was announced to be held in Kuala Lumpur (Malaysia). Next year's IFLA Conference will be held in Wrocław, Poland.

Keywords: IFLA; IFLA World Library and Information Congress; International Federation of Library Associations and Institutions; IFLA 2016.

IFLA

IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) kütüphanecilik alanındaki en bilinen ve en kapsayıcı örgütlenmedir. Söz konusu organizasyon her yıl toplantılar düzenleyerek kütüphaneciliğin çeşitli alanlarına ilişkin sorunları gündeme

* Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, e-posta: umutal@hacettepe.edu.tr
Ass. Prof. Dr. Hacettepe University Department of Information Management

taşımakta, iyi uygulama örneklerini paylaşmakta ve çeşitli ülkelerden gelen kütüphanecilerin birbirleriyle iletişim kurmasına olanak tanımaktadır. 30 Eylül 1927'de İskoçya'nın Edinburgh şehrinde kurulan¹ derneğin zaman içinde oldukça geliştiği ve kütüphanecilik alanında çalışanların küresel anlamda sesi olduğu bilinmektedir (IFLA, 2016a).

Dünya çapında yaklaşık 150 ülkeden 1500'ün üzerinde üyesi bulunan IFLA, kâr amacı gütmeyen bir yapı olarak kütüphane ve bilgi hizmetlerinin en iyi şekilde sağlanabilmesi için gerekli standartları ortaya koymak, söz konusu hizmetlerin değerinin anlaşılması için geniş çapta tanıtım yapmak, farklı ülkelerdeki kütüphanecilikle ilgili kuruluşlar arasındaki işbirliğini geliştirmek gibi bir dizi amacı yerine getirmeye çalışmaktadır. Söz konusu amaçları yerine getirmeye çalışırken de çok farklı uluslararası yapılar (UNESCO, International Council of Scientific Unions, World Intellectual Property Organization, International Organization for Standardization, World Trade Organization gibi) ile işbirliği faaliyetinde bulunmaktadır (IFLA, 2016b). IFLA, bilgi profesyonellerine yönelik olarak çeşitli yayınlar üretmekte ve bunları kendi arşivi aracılığıyla sunmaktadır.² Ayrıca IFLA farklı hedef kitleler için çeşitli raporlar yayımlamakta ve *IFLA Journal* adında yılda dört sayı olarak hazırlanan hakemli bir dergi de çıkarmaktadır. IFLA Stratejik Programlar (Strategic Programmes), Bölümler (Divisions), Birimler (Sections) ve Özel İlgi Grupları (Special Interest Groups) adı verilen yapı içerisinde faaliyetlerini yürütmektedir. 2016 yılı itibarıyla IFLA bünyesinde altı Stratejik Program, beş Bölüm, 44 Birim ve 15 Özel İlgi Grubu yer almaktadır (IFLA, 2016c, bkz. Şekil 1).

(Şekil 1): IFLA'nın genel çalışma yapısı (IFLA, 2016c)

¹ Aslında çeşitli kaynaklarda (de Vries, 1976, ss. 2-3; Mâlek, 1970) bu tarz bir derneğin kurulma fikrinin 1926 yılında ortaya atıldığı ancak resmi kuruluş tarihinin 1927 yılı olduğu ifade edilmektedir.

² Bir çeşit kurumsal arşiv niteliğine sahip IFLA Library'ye <http://library.ifla.org/> adresi aracılığıyla erişim sağlanabilmektedir ve arşivde 23 Ağustos 2016 tarihi itibarıyla 1208 adet kaynak bulunmaktadır.

IFLA'nın çalışma yapısının daha iyi anlaşılabilmesi adına Şekil 2'de Kütüphane Türleri Bölümü ile ilgili olan bağlantılar gösterilmektedir. Kütüphane Türleri, Stratejik Program olarak Standartlar Komitesi ile ilişkilendirilmekte, Birim olarak ise Akademik ve Araştırma Kütüphaneleri, Sanat Kütüphaneleri, Devlet Kütüphaneleri, Sanat ve Yaşam Bilimleri Kütüphaneleri, Hukuk Kütüphaneleri, Engellilere Yönelik Hizmet Veren Kütüphaneler, Parlamento Kütüphaneleri, Metropol Kütüphaneleri, Ulusal Kütüphaneler, Halk Kütüphaneleri, Okul Kütüphaneleri, Bilim ve Teknoloji Kütüphaneleri, Sosyal Bilim Kütüphaneleri şeklinde ayrılmaktadır. Konuyla ilgili Özel İlgi Grupları altında ise Tarım Kütüphaneleri, Ulusal Bilgi ve Kütüphane Politikası, Ulusal Organizasyonlar ve Uluslararası İlişkiler, Dinler: Kütüphaneler ve Diyalog şeklinde bir sınıflamaya gidilmiştir.

(Şekil 2): Kütüphane Türleri Bölümü (IFLA, 2016c)

Yukarıda belirtilen tüm bu faaliyetlerin yanı sıra IFLA, çeşitli yerel ve uydu toplantılar düzenlemekte, düzenli olarak her yıl geniş katılımlı uluslararası toplantılara ev sahipliği yapmaktadır. 2016 yılı içerisinde 29 adet uydu toplantı düzenlenmesi planlanmış, bunların 25'i gerçekleştirilirken, dört tanesi çeşitli nedenlerle iptal edilmiştir.³

Önceki Yıllarda Gerçekleştirilen IFLA Konferansları

IFLA'nın yıllık toplantıları her yıl farklı bir ülkede gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte mümkün olduğunca farklı kıtaların ev sahipliğinde yapılması için de çaba gösterilmektedir. Bilindiği üzere

³ Ayrıntılı bilgiye <http://2016.ifla.org/programme/satellite-meetings> adresinden erişim sağlanabilir.

1995 yılında ülkemizde (İstanbul'da) gerçekleştirilen söz konusu toplantıya ilişkin olarak son 10 toplantının yapıldığı ülke ve toplantıların konuları ve temalarına ait bilgi Tablo 1'de sunulmaktadır.

(Tablo 1): 2006-2015 yılları arasında gerçekleştirilen IFLA yıllık toplantıları*

Yıl	Ülke	Toplantı konuları ve temaları
2015	Güney Afrika	Yerel - Afrikalı - Küresel: Haber medyasının dinamikleri ve kütüphanelerin bunun üstesinden nasıl geleceği / Dinamik kütüphaneler: Erişim, gelişme ve dönüşüm
2014	Fransa	İhtiyacımız olan her şey haber - Bilgi üretimi ve haber medyası aracılığıyla bilginin yayılımı / Kütüphaneler, vatandaşlar, toplumlar: Bilgi için birleşme
2013	Singapur	Açık erişim ve dijital kaynaklar / Gelecekteki kütüphaneler: Sınırsız olanaklar
2012	Finlandiya	Kullanıcılar ve portallar: Dijital gazeteler, kullanılabilirlik ve soy bilimi / Kütüphaneler Şimdi!
2011	Porto Riko	Karayiplerde, Orta ve Güney Amerika'da gazeteler: Üretim, dağıtım ve koruma. Dijital çağda kültürel miras ve haber medyası / Kütüphanelerin ötesinde kütüphaneler: Herkes için entegrasyon, yenileşim ve bilgi
2010	İsveç	Kütüphaneler, kurumlar, standartlar ve yayıncılar arasındaki ilişkiler: Kütüphaneler, okuyucular ve yayıncılar arasındaki dönüştürülen bağlantılar / Bilgiye açık erişim - Sürdürülebilir gelişmeyi desteklemek
2009	İtalya	Akdeniz bölgesindeki gazeteler / Geleceği yaratan kütüphaneler: Kültürel miras
2008	Kanada	Kuzey Amerikan etnik basını / Sınırı olmayan kütüphaneler: Küresel anlayışa doğru yol almak
2007	Güney Afrika	Afrika gazeteleri: Erişim ve teknoloji / Gelecek için kütüphaneler: İlerleme, gelişim ve ortaklıklar
2006	Güney Kore	Doğu Asya'nın gazeteleri / Kütüphaneler: Bilgi ve enformasyon için dinamik motorlar

*Kaynak: IFLA, 2016d; IFLA, 2016e

Tablo 1'den de görüldüğü üzere IFLA toplantılarında konuların ve temaların çok kapsayıcı ve günün kütüphanecilik ile ilgili yönelimlerini yansıttığını söylemek olanaklı değildir. Öte yandan IFLA'nın genel yapısı çerçevesinde çalışma gruplarının farklı konulara eğildiği ve toplantıların bu anlamda konusal çeşitlilik gösterdiği anlaşılmaktadır.

IFLA 2016 İzlenimleri

Bu yıl Columbus, Ohio'da 82.si düzenlenen yıllık IFLA Konferansı 13-19 Ağustos 2016 tarihleri arasında Greater Columbus Convention Center'da yapılmıştır.⁴ Bu bölümde 82. IFLA Konferansı hakkındaki kişisel gözlemler aktarılmakta ve toplantı kısaca değerlendirilmektedir.

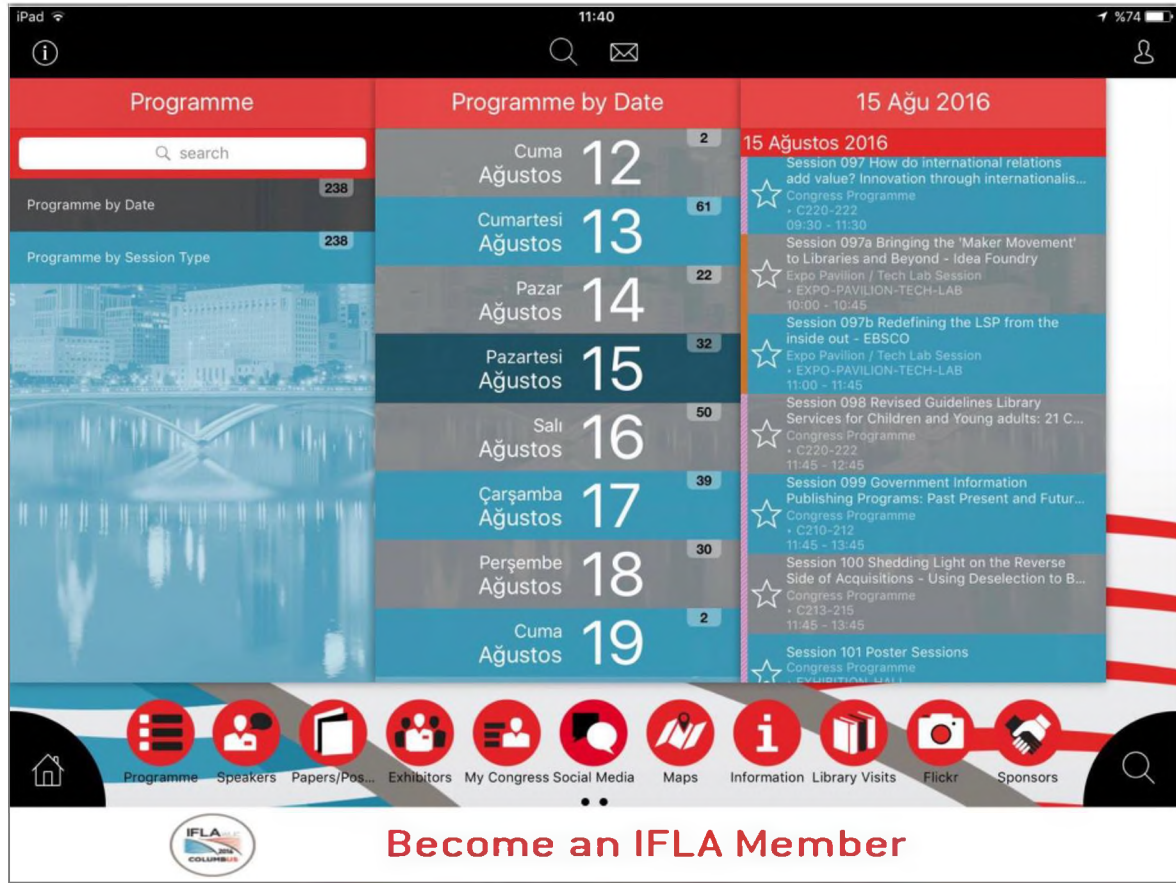
2016 yılında gerçekleştirilen toplantının teması “Bağlantılar. İşbirliği. Toplum.” (“Connections. Collaboration. Community.”) olarak belirlenmiştir. Toplantı süresince birçok oturumda eş zamanlı çeviri olanağı sunulmuştur. Eş zamanlı çeviri yapılan diller İngilizce, Arapça, Çince, Almanca, Fransızca, Rusça ve İspanyolca'dır.

Toplantı programında öğle yemeği için herhangi bir zaman ayrılmamış olmasına karşın oturumlara katılımın oldukça yüksek olduğunu belirtmek gerekir. Öyle ki, kimi oturumlarda katılımcıların yer bulamadığı için toplantıyı ayakta takip ettiği ya da oturarak sunumları izlediği görülmüştür. IFLA 2016'ya 3000'den fazla kişi katılmıştır (IFLA, 2016f).⁵

Toplantıya ait bir uygulamanın olması da IFLA 2016 ile ilgili bir diğer ilgi çekici noktadır. Katılımcılar söz konusu uygulamayı taşınabilir cihazlarına yüklemek suretiyle, hem konferans programını takip edebilme hem de kendilerine özel notlar alıp çeşitli çoklu ortam özelliklerini kullanabilme olanağına sahip olmuşlardır. Uygulamanın ekran görüntüsü Şekil 3'te sunulmaktadır.

⁴ Toplantının web sayfasına <http://2016.ifla.org/> adresinden erişim sağlanabilir.

⁵ Konferans süresince 386 gönüllünün görev yapmış olması oldukça kayda değerdir (IFLA, 2016f).

(Şekil 3): IFLA 2016'nın uygulama arayüzü

Toplantıda bilgi okuryazarlığı, göçmen ve mültecilerin bilgiye erişim sorunları, halk kütüphaneleri ve bilgi teknolojileri gibi konular daha fazla ön plana çıkmıştır. Bununla birlikte çok farklı ve yerel düzeyde katılımcıların ilgisini çekecek tartışmaların yapıldığı oturumlar da gerçekleştirilmiştir.⁶ IFLA 2016'da iş toplantıları ve sponsor firma sunumlarının yanı sıra çok çeşitli konularda posterler de katılımcıların ilgisine sunulmuştur. Toplamda 206 adet⁷ posterin olduğu IFLA 2016'da "Readers are Leaders at the East Kazakhstan Regional Public Library!" başlıklı poster en iyi poster ödülünü kazanmıştır.⁸

Toplantının son günü kütüphane ziyaretlerine ayrılmıştı. Katılımcılara hem Ohio'daki hem de Ohio'nun çevresindeki kütüphanelere tam günlük ya da yarım günlük programlar çerçevesinde grup olarak ziyaretler gerçekleştirme olanağı tanındı. Katılımcılar ilgi alanlarına göre çeşitli kütüphane türlerine yönelik olarak tasarlanmış programlara ya da Ohio merkezli kütüphanecilik açısından önemli kuruluşlar olan OCLC ve Chemical Abstracts gibi yerlere gidebilme olanağı buldular.

Toplantıya katılımın uluslararası yönü de oldukça üst düzeydeydi. İnternet'teki kaynaklarda (Infoplease, 2016; worldatlas.com, 2016) 2016 yılı itibarıyla dünyada 194-196 arasında ülke bulunduğu bilgisi düşünüldüğünde, toplantıya 137 farklı ülkeden katılım gösterilmiş olması yelpazenin ne kadar geniş olduğunun somut bir göstergesiydi.⁹ Ne yazık ki

⁶ Bildirilerin birçoğuna tam metin olarak IFLA'nın sayfasından erişim sağlamak olanaklıdır bkz. <http://library.ifla.org/view/conferences/2016/>

⁷ Kabul edilen posterlerin listesine <http://2016.ifla.org/programme/poster-sessions> adresinden erişim sağlanabilir.

⁸ Poster ile ilgili bilgi ve görsele <http://library.ifla.org/1550/> adresinden erişim sağlanabilir.

⁹ 2008 yılında temsil edilen ülke sayısı 118 iken, 2015 yılında söz konusu sayı 132'ye ulaşmıştır. IFLA 2016 ise 137 farklı ülkeden gerçekleştirilen katılım ile şimdiye kadarki en fazla ülkeden katılım olduğu toplantı olarak kayıtlara geçmiştir (IFLA, 2016g).

karşılaştırmalı olarak bakıldığında, ülkemizden katılan kişi sayısının nispeten düşük olduğu dikkati çeken bir konuydu.¹⁰ Önümüzdeki yıllarda yapılacak toplantılarda bu sayının artması ve ülkemiz kütüphanecilerinin etkin şekilde uluslararası toplulukta görünür hale gelmelerinin Türkiye'deki kütüphaneciliğin gelişmesine katkısının olacağı düşünülmektedir.

Gelecek Yıllarda Yapılacak IFLA Konferansları

Her yıl farklı bir ülkede yapılan IFLA Konferansı'nın 2017 yılında Polonya'nın Wrocław şehrinde yapılacağı bir önceki toplantıda kararlaştırılmıştı. Bu yılki toplantıda ise 2018 yılındaki IFLA Konferansı'nın Kuala Lumpur'da (Malezya) gerçekleştirileceği ilan edildi. Kapanış toplantısında söz alan Wrocław şehrinin belediye başkanı, Wrocław'ın Columbus ile Kuala Lumpur arasında yer alan konumuna dikkat çekerken, "2018 yılında Kuala Lumpur'a gitmeden 2017 yılında Wrocław'a uğramayı unutmayın" ifadesini kullandı. 2020 yılında Asya kıtasında yapılması planlanan IFLA Konferansı'nın 2019 yılı için ülke başvuruları 14 Ekim 2016 tarihine kadar yapılabilecek (IFLA, 2016g). Başvurular her ülkeye açık olmakla birlikte, IFLA Yönetimi başvuran ülkelere birtakım yeterlilikleri aramaktadır.

Kaynakça

- de Vries, H. (1976). *The history of the International Federation of Library Associations: From its creation to the Second World War, 1927-1940*. Yayınlanmamış bilim uzmanlığı tezi. Loughborough University of Technology.
- IFLA. (2016a). *IFLA's history*. Erişim adresi: <http://www.ifla.org/history>
- IFLA. (2016b). *More about IFLA*. Erişim adresi: <http://www.ifla.org/about/more>
- IFLA. (2016c). *Activities and groups*. Erişim adresi: <http://www.ifla.org/activities-and-groups#sections>
- IFLA. (2016d). *Current, upcoming and past conferences*. Erişim adresi: <http://www.ifla.org/news-media/conferences>
- IFLA. (2016e). *Conference proceedings*. Erişim adresi: <http://www.ifla.org/annual-conference/proceedings>
- IFLA. (2016f). *IFLA WLIC 2016 delegate totals*. Erişim adresi: <http://2016.ifla.org/ifla-wlic-2016-delegate-totals>
- IFLA. (2016g). *Expressions of interest from potential host countries for the IFLA World Library and Information Congress 2019 (Extended)*. Erişim adresi: <http://www.ifla.org/annual-conference/future-congresses/expression-of-interest-2019>
- Infoplease. (2016). *How many countries?* Erişim adresi: <http://www.infoplease.com/ipa/A0932875.html>
- Málek, R. (1970). On the origin of the international organization of librarians (IFLA): The Congress of Librarians in Prague, 1926. *Libri*, 20, 222-224.
- worldatlas.com. (2016). *How many countries are in the world?* Erişim adresi: <http://www.worldatlas.com/nations.htm>

¹⁰ IFLA 2016'ya katılan kişilerin e-posta adresi ve ülkelere göre dağılımları konferansa katılan kişilerle paylaşıldı. Söz konusu listeye göre Türkiye'den katılan kişi sayısı sadece dokuzdu. Bu sayıyı anlamlandırmak adına bazı ülkelere katılan kişi sayılarını örnek olarak vermek gerekirse; Danimarka 53, Kolombiya 39, Nijerya 70, Uganda 22 katılımcı ile toplantıda boy gösterdi.